

Årsplan for 7. klasse

Norsk

Sentrale innhold

- Elevene skal bli kjent med noen viktige norske forfattere og lese tekster på bokmål og nynorsk.
- Lese noen svenske og danske tekster.
- Lese dikt, kortere tekster, fortellinger, romaner og biografier.
- Bli kjent med og bearbeide tekster i ulike sjangere både muntlig og skriftlig.
- Ulike lesestrategier skal gjennomgås.
- Grammatikk: Ordklassene systematiseres

Arbeidsmåter

- Stille- og høytlesning
- Lære tekster utenat
- Arbeid med egne tekster i forskjellige sjangere med vekt på innhold og uttryksmåte
- Øve tegnsetting og rettskriving
- Gi respons på andre elevers framføringer
- Jobbe med ulike grammatikalske øvelser både skriftlig og muntlig
- Øve samtale og meningsutveksling
- Muntlige framlegg
- Lage egen bok til dikt og andre tekster
- Rollespill
- Samarbeid

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er gitt etter 7. klasse. Gjennom hele 5. og 6. klasse har vi arbeidet mot disse målene i norskfaget, slik at det er mulig å nå alle ved avslutningen i 7. klasse. Målene for opplæringen er at eleven skal kunne:

- samarbeide med andre om dikt og dramatisering
- referere, samtale om og presentere fagstoff, muntlig og skriftlig
- lese ukjent tekst høyt, med flyt og forståelse
- gjengi innholdet i enkle litterære tekster på svensk og dansk
- beskrive innhold og språklige trekk i skjønnlitterære tekster på bokmål og nynorsk
- skrive med funksjonell håndskrift og på tastatur
- øve kildesøk, kildebruk og grunnleggende kildekritikk i arbeid med egne oppgaver
- gi og få tilbakemelding på tekst
- beskrive trekk ved sentrale skjønnlitterære og faglitterære sjangrer
- strukturere fortellende tekst og saktekst med sammenheng og god syntaks
- arbeide kreativt i utviklingen av tekster i ulike sjangrer og med ulike mottakere
- mestre sentrale rettskrivings- og tegnsettingsregler
- undersøke og beskrive ordklassene og morfologien i norsk, mestre grunnleggende syntaks og gjenkjenne sentrale setningstype

Vurdering

Elevene får kontinuerlig muntlig tilbakemelding i læreprosessene. En kort, skriftlig tilbakemelding på innleverte arbeider og arbeidsbøker.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

Engelsk

Sentrale innhold

- Stille-og høytlesning
- Lære tekster utenat
- Arbeid med egne tekster i forskjellige sjangere med vekt på innhold og uttrykksmåte
- Øve tegnsetting og rettskriving
- Jobbe med ulike grammatikalske øvelser både skriftlig og muntlig
- Øve samtale og meningsutveksling
- Muntlige framlegg
- Lage egen bok til dikt og andre tekster
- Rollespill
- Samarbeid
- Enkle skuespill og dramatiseringer

Arbeidsmåter

- Resitasjon
- Elevene lager sin egen arbeidsbok/grammatikkbok hvor tekster og øvelser føres inn.
- Lesing
- Øve bruk av oppslagsverk.
- Muntlige øvelser og aktiviteter i par, grupper og plenum.
- Små dramatiseringer og muntlige fremlegg i klassen.
- Diktat og gloseprøver for å trene rettskriving

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er gitt etter 7. klasse. Gjennom hele 5. og 6. klasse har vi arbeidet mot disse målene i engelsk, slik at det er mulig å nå dem ved avslutningen i 7. klasse.

Målene for opplæringen er at eleven skal kunne:

- lese ulike typer tekst, høyt og stille, og samtale om innhold og form
- utvikle beskrivende og fortellende tekster, muntlig og skriftlig
- finne, vurdere og bruke engelskspråklige kilder til ulike oppgaver
- bidra i samtaler om kjente temaer
- bruke høyfrekvente ord og uttrykk i ulike sammenhenger
- sammenligne fenomener i engelsk med norsk og andre språk eleven kjenner
- utforske engelskspråklige tekster, beskrive og bruke sentrale ord og uttrykk, språkstrukturer og setningsmønstre
- resitere og formidle dikt og sanger fra ulike deler av språkområdet
- bruke idiomatiske uttrykk og samtalemønstre for hverdagens sosiale situasjoner

- undersøke og samtale om tradisjoner og levesett i engelskspråklige land og i Norge

Vurdering

Elevene får løpende muntlig tilbakemelding på lekser og arbeid som skjer i timene. De får skriftlig tilbakemelding på prøver og innleverte arbeider. I tillegg vil de få underveisvurderinger gjennom en helhetlig elev- og foreldresamtale.

Tysk

Sentrale innhold

Lytting

- Eleven skal kunne forstå vanlige ord og ytringer knyttet til områder av umiddelbar personlig betydning (svært enkel informasjon som gjelder seg selv sin familie, nærmiljø og skole).
- Eleven kan oppfatte hovedinnholdet i enkle, korte og tydelige beskjeder og meldinger.

Lesing

- Eleven skal kunne lese svært korte, enkle tekster.
- Eleven skal kunne finne konkrete, forutsigbare opplysninger i enkel, dagligdags informasjon som reklame, brosjyrer, menyer og rutetabeller.
- Eleven skal kunne forstå korte, enkle, personlige meldinger.

Samtaler og muntlig uttrykk

- Eleven skal kunne delta i enkle og rutinepregede samtaler som innebærer enkel og direkte utveksling av informasjon om kjente emner og aktiviteter.
- Eleven skal kunne bruke og forstå vanlige høflighetsfraser.
- Eleven skal kunne bruke en rekke uttrykk og setninger for på en enkel måte å beskrive familie og andre mennesker, boforhold, skolehverdag og fritidsaktiviteter.

Skriving

- Eleven skal kunne skrive korte, enkle beskjeder og meldinger om saker knyttet til de viktigste områdene av dagliglivet.
- Eleven skal kunne skrive et svært enkelt personlig brev eller epost.

Arbeidsmåter

Språk og kommunikasjon

- Gjenfortelling av/samtale om fortelling/film
- Bearbeiding av lesetekster, muntlig og eventuelt skriftlig
- Øve og bruke ord og uttrykk knyttet til bestemte temaer
- Bruke ordbok og digitale verktøy
- Samtaler om kjente temaer og egne interesser og meninger
- Refleksjon over målspråket i Norge
- bruke digitale verktøy for å finne og presentere stoff
- øve på mønstre for uttale, skrivemåte, bøyning og setningstyper
- grunnleggende oversikt over grammatikktemaer

Språk og kultur

- Utdrag av autentiske dramatiske, episke og poetiske tekster
- Dagligliv og skoleliv for jevnaldrende i Tyskland
- Tradisjoner for årstids- og høytidsfeiringer i Tyskland

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er gitt etter 7. klasse. Gjennom hele 5. og 6. klasse har vi arbeidet mot disse målene i tysk, slik at det er mulig å nå dem ved avslutningen i 7. klasse.

Målene for opplæringen er at eleven skal kunne:

- lese ulike typer tekster, høyt og stille, og samtale om dem.
- utvikle enkle beskrivende tekster, muntlig og skriftlig.
- finne og bruke enkle kilder på tysk til ulike oppgaver.
- formidle egne kunnskaper og erfaringer i samtaler om kjente temaer.
- tilegne seg og bruke høyfrekvente ord og uttrykk fra temaer som er bearbeidet.
- sammenligne fenomener i målspråket med norsk og andre språk eleven kjenner.
- gjenkjenne, beskrive og bruke grunnleggende mønstre for uttale og ortografi.
- resitere og formidle dikt og sanger fra ulike deler av språkområdet.
- bruke idiomatiske uttrykk og samtalemønstre for hverdagens sosiale situasjoner.
- samtale om tradisjoner og levesett i målspråkområdene og i Norge.

Vurdering

Elevene får løpende muntlig tilbakemelding på lekser og arbeid som skjer i timene. De får skriftlig tilbakemelding på prøver og innleverte arbeider. I tillegg vil de få underveisvurderinger gjennom en helhetlig elev- og foreldresamtale.

Historie/Religion og livssyn

Sentrale innhold

- Romerriket - Kongetiden - Republikken - Keiserdømmet - Folkevandringstiden
- Jesu liv, tidlig kristendom
- Muhammeds liv, islams virkningshistorie
- Europeisk middelalder - Pave – konge, kloster – borg - Føydalsamfunn - Bydannelser, laugsvesen - Korstogene; konflikt og kulturutvidelse - Sigurd Jorsalfar
- Norsk høymiddelalder
- Linjer fra fortid til nåtidige forhold

Arbeidsmåter

Arbeidsbok/skriftlig, lesetekster, kunstnerisk bearbeidelse av lærestoffet.

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er gitt etter 7. klasse. Gjennom hele 5. og 6. klasse har vi arbeidet mot disse målene i historie og religion og livssyn, slik at det er mulig å nå alle ved avslutningen i 7. klasse. Målene for opplæringen er at eleven skal kunne:

- gjennomføre muntlig, skriftlig og kunstnerisk bearbeidelse av lærestoffet

- bidra med muntlige og skriftlige presentasjoner som viser kjennskap til sentrale skikkelser, hendelser og samfunnsformer i oldtid og middelalder
- delta i utforskende samtale om virkninger av hendelser i oldtid og middelalder, helt inn i vår egen tid
- reflektere over ulikhetene i samfunnsformer og levevis i kulturene som blir omhandlet
- vise grunnleggende kjennskap til å drøfte betydningen av ulike historiske kilde. søke etter, lese og bruke kilder som omtaler historiske hendelser og skikkelser
- øve bruk av grunnleggende kunnskap om drivkrefter i historiske forløp og endringsprosesser i eget og felles arbeid
- gjøre rede for sentrale verdier og praksiser i buddhisme og hinduisme
- beskrive sentrale hendelser i Jesu liv ut fra evangelietekster
- gjøre seg kjent med og samtale om sentrale fortellinger i Det nye testamentet
- fortelle om den kristne urmenigheten og sentrale utviklingstrekk i kristendommens historie fram til reformasjonen
- samtale om sentrale trosinnhold og praksiser i Islam
- bearbeide og fordype faginnhold i tekst og bilder
- beskrive og presentere noen sentrale trekk ved kristendom og andre religions- og livssynstradisjoner, med vekt på praksiser
- utforske og sammenligne tekster og materielle uttrykk fra kristendom og andre religions- og livssynstradisjoner
- samtale om og reflektere over etiske ideer fra sentrale skikkelser i religiøse og livssynsbaserte tradisjoner
- utforske og beskrive egne og andres perspektiver i etiske dilemmaer knyttet til hverdags- og samfunnsutfordringer

Vurdering

Elevene får kontinuerlig muntlig tilbakemelding i læreprosessene. En kort, skriftlig tilbakemelding på innleverte arbeider og arbeidsbøker.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

Matematikk

Sentrale innhold

Tall og tallforståelse

- Prosentregning
- Renteregning
- Flateinnhold og volum
- Praktisk regning
- Regnskap, budsjett, handel, avslag/påslag i prosent
- Målestokk i forbindelse med kart
- Tabeller og diagram
- Temperatur; pluss- og minusgrader
- Statistikk og sannsynlighet

Algebra

- Fra kjente regneregler (algoritmer) til algebraiske uttrykk; renteformelen
- Enkel bokstavregning, addisjon og subtraksjon
- Praktisk utregning av π

Geometri

- Grunnkonstruksjoner med passer: vinkelkonstruksjoner, sirkel, forskjellige trekanter, firkanter og mangekanter
- Den pytagoreiske læresetning – visuelt bearbeidet
- Estetikken i geometriformer

Kompetansemål

Kompetansemålene i matematikk er gitt etter 7. trinn. Det betyr at vi arbeider gjennom hele mellomtrinnet for å nå disse målene. I 7. trinn vil vi i hovedsak fokusere på de uthevede kompetansemålene. Målene for opplæringen er at elevene skal kunne:

- Forklare sammenhengen mellom brøk, desimaltall og prosent og beherske omregning dem imellom
- Bruke regnereglene (algoritmene) for de fire regneartene i problemløsningsstrategier og løse oppstilte regnestykker i de fire regneartene med hele tall, brøk og desimalbrøk.
- Gjøre greie for plassverdi på tallinjen og anvende brøk og negative tall i konkrete, praktiske situasjoner
- Identifisere og beskrive partall, oddetall, primtall, kvadrattall, fattige og rike tall
- Omgjøre tekstoppgaver til regnestykker og forklare løsninger i et matematisk språk
- Bruke hoderegning, overslag og avrunding i praktisk regning
- Formulere og gjennomføre enkle regnskapsoppgaver
- Gjøre rede for grafiske representasjoner av størrelser og mengder og samle data i tabeller, regne ut gjennomsnitt og bruke enkel statistikk
- Tegne og lese kart
- Prøve ut kjente regneregler (algoritmer) som algebraiske uttrykk og løse oppgaver med grunnleggende bokstavregning
- Bruke frihåndsgeometri som uttrykk for geometriske figurer og formforvandlinger, symmetri- og speilingsformer
- Utføre nøyaktige, komplekse geometriformer med passer og linjal og synliggjøre geometriske mønstre ved bruk av farger
- Utføre grunnkonstruksjoner og geometriske formforvandlinger og bruke et matematisk språk for å identifisere ulike geometriske former
- Gjøre rede for beviset for vinkelsummen i en trekant
- Beskrive den pytagoreiske læresetningen og π gjennom konkret, visuell utprøving

Vurdering

Elevene får kontinuerlig muntlig tilbakemelding i læreprosessene. En kort, skriftlig tilbakemelding på innleverte arbeider og arbeidsbøker.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

Naturfag (biologi)

Sentrale innhold

- Zoologi
- Botanikk
- Planters ulike stemningsuttrykk og estetikk som utgangspunkt for kunstøvelser -
- Viktige plantefamilier -
- Planter i forhold til voksested og økologiske forhold og mangfold; ulike plantesamfunn: hei, eng, barskog, høyfjell
- Planten som livsbro mellom sol og jord i kraft av fotosyntesen - Plantelivet gjennom årsløpet
- Zoologi - Viktige funksjonelle grupper: rovdyr, gressere, gnagere; høyere taksonomiske kategorier og deres typiske kjennetegn, eksempelvis andefugler, spurvefugler, vadefugler - Det økologiske samspillet mellom dyr og planter: insektbestøvning, meitemarkens økologi, sommerfuglens metamorfose

Arbeidsmåter

Fenomenologisk metode

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er gitt etter 7. klasse. Gjennom hele 5. og 6. klasse har vi arbeidet mot disse målene i naturfag, slik at det er mulig å nå alle ved avslutningen i 7. klasse.

Målene for opplæringen er at elevene skal kunne:

- iaktta og føre logg over værphenomener og/eller himmelfenomener
- identifisere og sammenligne ulike dyr, planter og mineraler utfra karakteristiske trekk og gi eksempler på hovedgrupper av organismer
- bruke faglitteratur for å gjøre seg kjent med og presentere dyr, planter og mineraler, muntlig og/eller skriftlig
- utvide kunnskapen om dyr, planter og mineraler gjennom kunstfaglig arbeid
- utforske og beskrive hvordan ulike dyr og planter vekselvirker med sine miljøer
- ta oppmerksomt del i feltbiologiske øvelser, beskrive og klassifisere funn
- utforske et naturområde i nærmiljøet, dokumentere det biologiske mangfoldet og drøfte bærekraftig bruk av området
- forberede, gjennomføre og dokumentere forsøk innen akustikk og optikk
- iaktta og beskrive, stille spørsmål, prøve ut hypoteser og formulere lovmessigheter som viser seg i akustikk og optikk

Vurdering

Elevene får kontinuerlig muntlig tilbakemelding i læreprosessene. En kort, skriftlig tilbakemelding på innleverte arbeider og arbeidsbøker.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

Naturfag (fysikk)

Sentrale innhold

Optikk

- Lys, mørke og farge; fargesirkelen
- Fargedannelse i uklare medier og brytning
- Skyggedannelse
- Fysiologiske motbilder
- Enkle forsøk med speil og linser

Akustikk

- Ulike lydqualiteter
- Forutsetninger for tonedannelse
- Stemmebåndets funksjon
- Prinsippene for ulike typer musikkinstrumenter
- Sammenhenger mellom tone-intervaller og strengers/ luftsøylers lengde

Arbeidsmåter

I 7. trinn innføres fysikk som et skolefag. I fysikkfaget blir enkeltfenomener i naturen isolert, slik at de kan observeres, beskrives og lede frem til slutninger / lovmessigheter. Utgangspunktet for fysikk i 7. trinn er iakttakbare fenomener som kan utforskes av elevene selv. Akustikk og optikk er de sentrale temaene som vi arbeider med i 7. trinn.

Forsøkene i akustikk og optikk tar utgangspunkt i klassens erfaringer i musikk og fargelære.

Optikk

Vi skal arbeide med komplementærfarger, og lage komplementærversjoner av kjente bilder for å sjekke om vi har funnet de riktige fargene. Vi skal også gjøre enkle forsøk med speil, speilbilder, lys og skygge.

Akustikk

Vi prøver ut tonedannelse i ulike instrumenter, og ser på hvordan ulike materialer kan endre på klangen. Hvordan er forholdet mellom lengde på strenger og tonehøyde?

Bearbeidelsen av stoffet skjer muntlig gjennom helklassesamtaler og i gruppesamtaler. I tillegg har vi arbeidsbøker som vi bruker til å gjenfortelle stoffet både med tekst og tegninger. Gjennom arbeidet opparbeider vi en systematisk og eksakt iakttakelses evne og et fagtilpasset språk.

Kompetansemål

Kompetansemålene i naturfag er gitt etter 7. trinn. Det betyr at vi arbeider gjennom hele mellomtrinnet for å nå disse målene ved slutten av 7. trinn. I Fysikkperioden i 7. trinn vil vi i hovedsak fokusere på de uthevede kompetansemålene. Målene for opplæringen er at elevene skal kunne:

- iaktta og føre logg over værphenomener og/ eller himmelfenomener
- identifisere og sammenligne ulike dyr, planter og mineraler utfra karakteristiske trekk og gi eksempler på hovedgrupper av organismer
- bruke faglitteratur for å gjøre seg kjent med og presentere dyr, planter og mineraler, muntlig og/ eller skriftlig
- utvide kunnskapen om dyr, planter og mineraler gjennom kunstfaglig arbeid
- utforske og beskrive hvordan ulike dyr, planter vekselvirker med sine miljøer
- ta oppmerksomt del i feltbiologiske øvelser, beskrive og klassifisere funn
- utforske naturområde i nærmiljøet, dokumentere det biologiske mangfoldet og drøfte bærekraftig bruk av området
- forberede, gjennomføre og dokumentere forsøk innen akustikk og optikk
- iaktta og beskrive, stille spørsmål, prøve ut hypoteser og formulere lovmessigheter som viser seg i akustikk og optikk

Vurdering

Elevene får kontinuerlig muntlig tilbakemelding i læreprosessene. En kort, skriftlig tilbakemelding på innleverte arbeider og arbeidsbøker.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

Naturfag (geologi)

Sentrale innhold

- Mineralogi og bergartslære
- Lokal og regional geologi og topografi
- Leire, sand, skifer, gneis, granitt m.m. slik det finnes lokalt -
- De vanligste mineralers beskaffenhet og egenskaper; feltspat, glimmer, kvarts m.m. - Halvedelstener, edelstener -
- Grunnleggende prinsipper for mineralbestemmelse; hardhet, tetthet, spaltbarhet - Magmatiske, metamorfe og sedimentære bergarter, deres opprinnelse og fordeling i jordskorpen -
- Lokal og industriell utnyttelse av berggrunn og mineraler

Arbeidsmåter

- fenomenologisk arbeidsmåte
- arbeidsbok
- eksursjon
-

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er gitt etter 7. klasse. Gjennom hele 5. og 6. klasse har vi

arbeidet mot disse målene i naturfag, slik at det er mulig å nå alle ved avslutningen i 7. klasse.

Målene for opplæringen er at elevene skal kunne:

- iaktta og føre logg over værphenomener og/eller himmelfenomener
- identifisere og sammenligne ulike dyr, planter og mineraler utfra karakteristiske trekk og gi eksempler på hovedgrupper av organismer
- bruke faglitteratur for å gjøre seg kjent med og presentere dyr, planter og mineraler, muntlig og/eller skriftlig
- utvide kunnskapen om dyr, planter og mineraler gjennom kunstfaglig arbeid ☐ utforske og beskrive hvordan ulike dyr og planter vekselvirker med sine miljøer
- ta oppmerksomt del i feltbiologiske øvelser, beskrive og klassifisere funn
- utforske et naturområde i nærmiljøet, dokumentere det biologiske mangfoldet og drøfte bærekraftig bruk av området
- forberede, gjennomføre og dokumentere forsøk innen akustikk og optikk
- iaktta og beskrive, stille spørsmål, prøve ut hypoteser og formulere lovmessigheter som viser seg i akustikk og optikk

Vurdering

Elevene får kontinuerlig muntlig tilbakemelding i læreprosessene. En kort, skriftlig tilbakemelding på innleverte arbeider og arbeidsbøker.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

Geografi

Sentrale innhold

Europas geografi

- Topografi og egenart, Europa som helhet
- Middelhavets halvøyer, det sentraleuropeiske lavland, Vest-, Sør- Øst- og Nord-Europa
- Hav, halvøyer. Elver, innsjøer, fjellkjeder, vegetasjon og dyreliv
- Befolkning
- Målestokk og koordinater
- Naturgeografiske begreper

Jorden som helhet

- Hovedtrekk ved kontinentene, havområdene, store elveløp og fjellkjeder
- Jordens klimasoner: tropiske, subtropiske, tempererte, boreale og arktiske soner
- Jordens økosystemer, biomer, ut fra klima, breddegrad og høyde over havet: tropisk regnskog, savanne, sand- og steinørken, steppe, middelhavsbiom, temperert lauvskog, taiga, tundra, med deres karakteristiske vegetasjonsformer
- Sentrale trekk ved dyrelivet på jorden, også i de arktiske områdene
- Arealbruk, biologisk mangfold, vegetasjonens betydning for klima
- Økosystemenes sårbarhet

Arbeidsmåter

Elevene bearbeider stoff som er gjennomgått av lærer både i samtale, individuelt og i grupper.

Spørsmål danner utgangspunkt for utforskende samtaler.

Vektlegging av motsatte karakteristiske trekk i forskjellige landskaper. Dette vil kunne utvikle et blikk for og et språk om topografiske forhold.

Elevene tegner/ maler kart. Billedmateriale, atlas, kart, flagg med mer. Elevene lager arbeidsbok.

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er gitt etter 7. klasse. Gjennom hele 5. og 6. klasse har vi arbeidet mot disse målene i geografi, slik at det er mulig å nå alle ved avslutningen i 7. klasse.

Målene for opplæringen er at elevene skal kunne:

- ta i bruk kartverk og annet tekst- og billedmateriale i eget arbeid
- bruke topografiske uttrykk i beskrivelse av landskap i Norge og Europa
- bestemme himmelretninger ut fra hjemstedet og gjøre rede for solas gang gjennom dagen og året
- plassere og beskrive viktige elver, hav, fjell, sjøer, viktige byer og øyer på alle kontinenter
- utarbeide kart, fra nærområdet til hele verden
- beskrive jordens klimasoner og sentrale biomer i ulike tekst- og billeduttrykk
- undersøke og reflektere over spørsmål knyttet til bærekraft i lokalt og globalt perspektiv
- undersøke og reflektere over sammenhenger mellom naturgrunnlag og menneskers liv og arbeid på ulike steder

Vurdering

Elevene får kontinuerlig muntlig tilbakemelding i læreprosessene. En kort, skriftlig tilbakemelding på innleverte arbeider og arbeidsbøker.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

Kunst og håndverk

Sentrale innhold

Linje

- Former og forvandlinger i organiske strukturer
- Geometriske grunnprinsipper på frihånd
- Utvikling av personlig håndskrift
- Form og uttrykk i eldre kulturers skrift og ornamentikk

Farge

- Fargelære
- Fra karakteriserende, ekspressivt til mer sanseinntrykksbasert maleri; iakttakelser av natur
- Egne uttrykk for fortellinger og fagstoff
- Fra flatemaleri til romlige virkninger, fargeperspektiv og luftperspektiv, lys og mørke
- Tekniske øvelser med akvarell, avanserte fargeblandinger, grunninger og overmaling
- Begynnende sjiktmaleri

Form

- Dyreformer ut fra deres karakteristiske væremåte; mer fra en indre opplevelse enn fra ytre

- anatomi
- Flettemønstre i forskjellige materialer
- Forskjellige formers frie uttrykk; spiss, rund, flat, sovende, våken
- Veksling mellom symmetri og asymmetri i oppgavene
- Forskjellen på organiske og mineralske formtendenser

Materialer og teknikker

- Hånd søm, maskinsøm (7./8. klasse) og broderi
- Enkel design, planlegging av egne arbeider
- Fra frihånd til struktur, orden og geometriske mønstre
- Videreutvikle kunnskap og teknikker innen veving, strikking og søm

Arbeidsmåter

Variasjon i teknikk.

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er gitt etter 7. klasse. Gjennom hele 5. og 6. klasse har vi arbeidet mot disse målene i kunst og håndverk, slik at det er mulig å nå alle ved avslutningen i 7. klasse. Målene for opplæringen er at elevene skal kunne:

- beherske grunnleggende frihåndsgeometri
- beskrive og framstille eksempler på formspråk og ornamentikk fra ulike eldre kulturer
- skape farge- og valørperspektiv i ulike tegne- og maleoppgaver
- framstille bilder av karakteristiske trekk ved dyr, planter og landskap
- ta i bruk og eksperimentere med elementene symmetri og asymmetri
- forme tredimensjonalt i ulike materialer
- beherske forming i ulike tekstil- og trematerialer og benytte egnete verktøy og teknikker
- planlegge og framstille bruksgjenstander i ulike tekstil- og trematerialer

Vurdering

Elevene får kontinuerlig muntlig, eventuell skriftlig tilbakemelding i læreprosessene.

En helhetlig, muntlig utviklingsamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

Musikk

Sentrale innhold

- Visesang med tekster på forskjellige språk
- Innstudering av en middelalderballade eller annen musikk knyttet til middelalderen
- Instrumentale arrangementer og aktiviteter.
- Grunnleggende oppvarmingsøvelser for sang
- Musikalske leker: sanglek, rytmelek
- Introduksjon til intervallene og dur/moll
- Noteskriftens opprinnelse; g-nøkkel og f-nøkkel

Arbeidsmåter

- Elevene øver på kordisiplin. De fokuserer på felles tone og tempo i koret. De øver på å synge flerstemt sang. De lærer sangtekster utenat. Rytmiske leker.
- Sanger i klassen.
- Elevene lærer enkel noteskrift. De øver på å skrive noter og rytmer.
- Akkompagnere sanger med ukulele i klassen og i mindre grupper.

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er i musikk gitt etter 7. klasse. Det betyr at vi gjennom hele 5. og 6. klasse har arbeidet mot å nå disse målene. I år vil vi sørge for at absolutt alle kompetansemålene er ivaretatt. Målene for opplæringen er at elevene skal kunne:

- bruke stemmen og delta i unison og flerstemt sang
- synge eller spille enkle melodier etter gehør og noter
- anvende notesystemet i g-nøkkel
- gjøre rede for grunnelementer i musikk læren: takt, rytme, dur/moll
- gjenkjenne og betegne intervaller

Vurdering

Underveisvurdering gjennom muntlige tilbakemeldinger og i dialog med den enkelte eleven og med klassen som helhet.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

Eurytmi

Sentrale innhold

- Geometriske former og formforvandlinger med eksempelvis trekanter, firkanter, femkanter og stjerneformer. Formforvandlinger utfordrer evnen til å kunne gjennomskue en formforvandlingsprosess og styrker forståelsen for form, struktur og sammenhenger.
- Firkantforskyvning, der firkanten forskyver seg ved at elevene beveger seg på tre kretser rommet rundt, og der hver av de tre kretsene har sin egen puls og hastighet.
- Ulike fastlagte stavøvelser introduseres, som Den syv-delte stavøvelsen, Vannfall, Qui, drilling og stavkast. Utføres i kombinasjon med bevegelse på varierte romformer. Stavøvelsene utfordrer elevenes oppmerksomhet på egen kroppsholdning og omkrets.
- Lydeurytmiske elementer øves og kombineres til et helhetlig uttrykk.
- Toneurytmiske elementer øves, som fraser, takt, melodirytm, noteverdier, tonehøyde og skalaer. Intervallenes bevegelser introduseres og øves. Spørsmål og svar i musikken.
- Form- og flytøvelser, individuelt og i gruppe.
- Koordinasjons- og konsentrasjonsøvelser.

Arbeidsmåter

- Øvelser utført på felleskretsen.

- Øvelser utført frontalt, (vendt mot et publikum).
- Gruppeøvelser, der elevene arbeider med en øvelse i mindre grupper.
- Elevene lærer både gjennom etterligning, ved at læreren forklarer øvelsen og gjennom selvstendig utforsking.

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er i eurytmi gitt etter 7. klasse. Det betyr at vi gjennom hele 5. og 6. klasse har arbeidet mot å nå disse målene. I år vil vi sørge for at absolutt alle kompetansemålene er ivaretatt.

Målene for opplæringen er at elevene skal kunne:

- differensiere mellom norrønt og gresk versemål og uttrykke versemålene gjennom bevegelse.
- gjennomføre og kombinere enkle geometriske former og stavøvelser til et helhetlig uttrykk i gruppeoppgaver.
- utføre enkel koreografi bygget på elementer som bass – diskant, motivinndeling, sekvenser, spørsmål og svar i musikken.
- gi enkle prosatekster og dikt et eurytmisk uttrykk.
- anvende takt, rytme, tonehøyde og noteverdier i arbeidet med et musikkstykke.
- delta i eurytmisk framvisning av utvalgte koreografier for et publikum.

Vurdering

Underveisvurdering gjennom muntlige tilbakemeldinger og i dialog med den enkelte eleven og med klassen som helhet.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

Kroppsøving

Sentrale innhold

- Elevene får idrettslige utfordringer som bygger på deres erfaring fra tidligere skoleår.
- Utenom en del bevegelsesleker får eleven i større grad enn tidligere prøve seg på mer klassiske idrettsøvelser.
- De skal erfare at alle har forskjellige kropper og forutsetninger, og at vi mestrer ulikt.
- Elevene skal glede seg over å være en sunn sjel i et sunt legeme.
- Aktiviteter
 - 60m, 400m løp, og 1 km terrengløp.
 - Volleyball, håndball, innebandy og fotball.
 - Enkel kasteteknikk-diskos, spyd og ball
 - Samarbeidsleker
 - Lengdehopp og ren spensttrening.
 - Generell styrketrening og kondisjonstrening.
 - Delta på skolens skidag/uteaktivetsdag
 - Delta på en lengre tur/leirskole med overnatting.
 - Koordinasjons og balanseøvelser samt akrobatikk.

- Bevegelsesleker.

Arbeidsmåter

Elevene skal under lærers ledelse arbeide sammen i lag, grupper, parvis og individuelt. Om høsten og våren vil det meste foregå utendørs.

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er i kroppsøving gitt etter 7. klasse. Det betyr at vi gjennom hele 5. og 6. klasse har arbeidet mot å nå disse målene. I år vil vi sørge for at absolutt alle kompetansemålene er ivaretatt.

Målene for opplæringen er at elevene skal kunne:

- beskrive og gjennomføre treningsaktiviteter i utvalgte idretter
- vise grunnleggende ferdigheter ut fra egne forutsetninger i noen individuelle idretter
- bruke grunnleggende teknikker og enkel taktikk i utvalgte lagidretter
- respektere avtalte regler og opptre rettferdig og hensynsfullt overfor medelever
- utføre grunnleggende teknikker innenfor vintersport og/eller sommersport ut fra lokale muligheter: ski og skøyter, roing, seiling, padling
- svømme på bryst og rygg og under vann
- kjenne og respektere trafikkreglene og praktisere trygg bruk av sykkel
- finne fram i kjent terreng ved hjelp av kart og kompass
- delta i planlegging og gjennomføring av turer og friluftaktiviteter
- utføre enkel førstehjelp

Vurdering

Underveisvurdering gjennom muntlige tilbakemeldinger og i dialog med den enkelte eleven og med klassen som helhet.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

Mat og helse

Sentrale innhold

- Tilberedning av ulike typer måltider
- Kjøkkenhygiene
- Sammenhengen mellom matvaner og helse
- Bærekraftig matvareproduksjon
- Lokal mat
- Mat/matvarer fra de ulike klimasonene
- Eksempler på konservering
- Hagebruk

Arbeidsmåter

- Ukentlig matlaging på skolekjøkkenet med utgangspunkt i matvarer som er i sesong.
- Øve på å planlegge innkjøp, beregne mengde og å vurdere hva et balansert måltid kan inneholde.
- Handle matvarer
- Tilberede mat i samarbeid med en gruppe.
- Øve på god kjøkkenhygiene og gode rutiner for arbeidsflyt og samarbeid i forbindelse med matlaging.
- Jevnlige samtaler om god råvarebehandling, oppbevaring og holdbarhet samt det å utnytte restemat.
- Få inn gode rutiner for varmkompostering.
- Ha et jevnt fokus på bærekraftig matproduksjon i et større perspektiv.
- Samtaler om sammenhengen mellom matvaner og helse
- Noe av det faglige innholdet vil presenteres i form av tekst som skal leses hjemme og bearbeides enten muntlig eller skriftlig.
- Det vil bli gitt praktisk arbeid i form av matlaging som lekse noen ganger i løpet av året.

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er i mat og helse er gitt etter 7. klasse. Det betyr at vi gjennom hele 5. og 6. klasse har arbeidet mot å nå disse målene. I år vil vi sørge for at absolutt alle kompetansemålene er ivaretatt. Målene for opplæringen er at elevene skal kunne:

- lage retter av lokale råvarer
- bruke oppskrifter, regne ut og vurdere mengdene som trengs
- velge og bruke egnede redskaper for matlagingen
- undersøke og beskrive opprinnelsen til ulike matvarer
- sette sammen en sunn frokost, skolemåltid og mellommåltid og begrunne valgene ut fra helseperspektiver
- ta del i og presentere ulike måter å konservere mat på i samisk og norsk tradisjon
- lage mat i naturen og bruke naturens ressurser
- lage måltider fra ulike kulturer og fortelle om tilknyttede tradisjoner og skikker

Vurdering

Underveisvurdering gjennom muntlige tilbakemeldinger og i dialog med den enkelte eleven og med klassen som helhet.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

Det er mange tverrfaglige muligheter i faget, og faget mat og helse knyttes opp mot hagebruk.

Ut fra lokale forhold fortsetter elevene med arbeid i skolehage, eventuelt på besøksgård, med birøkt, fiske og sanking av ville vekster som bær og sopp.

Tilknytning til biologi gir mulighet for å se nærmere på de ulike artene i skolehagen, på samarbeidet mellom insektene og plantene og hvordan de ulike artene befruktes og frør seg.

Frø fra ulike arter høstes og brukes videre til å så, prikle, stelle og drive fram nye eksemplarer. Kunnskap om dette er vesentlig for senere forståelse av matproduksjon og mulighet til å se det store bildet og kretsløpet.

IKT/Samfunnskunnskap

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er gitt etter 7. klasse. Gjennom hele 5. og 6. klasse har vi arbeidet mot disse målene i IKT og samfunnskunnskap, slik at det er mulig å nå alle ved avslutningen i 7. klasse.

Målene for opplæringen er at eleven skal kunne:

- ta i bruk grunnleggende operativsystemer i digitale verktøy
- navngi komponenter og systemer i en datamaskin
- skrive tekster på tastatur
- anvende kontorstøttesystemer til å utføre enkle skrive-, presentasjons- og regneoppgaver
- begrunne og drøfte forhold omkring nettvett, opphavsrett, kildesøk og kildekritikk
- reflektere over hva som er likt og ulikt med hensyn til framstilling av seg selv og andre i vanlig
- sosial adferd og i digitale medier
- bruke avtalte regler for god drøfting og diskusjon
- beskrive sentrale hendelser som har ført til demokratisk utvikling og likeverd mellom mennesker i Norge
- gi eksempler på hva lover, regler og normer er og hvilken funksjon de har og reflektere over konsekvenser ved å bryte dem
- ta del i utforskende samtale om aktuelle samfunnsspørsmål
- reflektere over hva fordommer og diskriminering er og hvordan det kan forebygges
- undersøke regler og drøfte spørsmål knyttet til både direkte og digital kommunikasjon og til framstilling av seg selv og andre
- finne stoff og tilegne seg aldersrelevante kunnskaper om et gitt samfunnsfaglig tema og presentere dette muntlig eller skriftlig

